

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน กรณีศึกษากลุ่มอาชีพทอผ้าไหม บ้านภู ตำบลบ้านเป้า อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร สรุปผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
 - 2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
3. สรุปผลของการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
 - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชนของกลุ่มอาชีพทอผ้าไหม บ้านภู ตำบลบ้านเป้า อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน กระบวนการเรียนรู้ที่มีผลต่อการดำเนินดำเนินงานธุรกิจชุมชน และการสนับสนุนจากภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน ที่นำไปสู่ผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ของกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมบ้านภู ตำบลบ้านเป้า อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ กลุ่มอาชีพทอผ้าไหมบ้านภู ตำบลบ้านเป้า อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร โดยเป็นคณะกรรมการกลุ่ม จำนวน 9 คน สมาชิกกลุ่ม จำนวน 27 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 36 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรทั้งหมด จำนวน 36 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มอาชีพทอผ้าฝ้ายด้วยมือบ้านกกแดง ตำบลกกแดง อำเภอเนินคมคำสร้อย จังหวัดมุกดาหาร เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยทดสอบด้วย t -test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการของ ครอนบาค และหาค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.89

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลทั้งหมดด้วยตนเอง และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 และมีความสมบูรณ์ในการตอบทุกฉบับ จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows เพื่อหาค่าสถิติตามที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แยกแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ชุด คือ แบบสัมภาษณ์คณะกรรมการกลุ่ม กับแบบสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่ม ดังนั้น ในการวิเคราะห์ข้อมูล จึงได้แยกออกเป็น 3 ขั้นตอน โดยวิเคราะห์ค่าสถิติของข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ทั้งแบบสัมภาษณ์ของคณะกรรมการกลุ่ม และแบบสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่ม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์คณะกรรมการกลุ่ม จำนวน 9 คน โดยแยกวิเคราะห์ค่าสถิติของข้อมูล เป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์การสนับสนุนจากภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน กระบวนการเรียนรู้ที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน และการสนับสนุนจากภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน วิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ตอนที่ 6 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน กระบวนการเรียนรู้ที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน และการสนับสนุนจากภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถดถอยเชิงพหุ

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่ม จำนวน 27 คน โดยแยกวิเคราะห์ค่าสถิติของข้อมูล เป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์การสนับสนุนจากภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน กระบวนการเรียนรู้ที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน และการสนับสนุนจากภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน วิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ตอนที่ 6 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน กระบวนการเรียนรู้ที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน และการสนับสนุนจากภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถดถอยเชิงพหุ

สรุปผลของการวิจัย

ในการสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยได้แยกการสรุปผลการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์คณะกรรมการกลุ่มและสมาชิกกลุ่ม ออกจากกัน ดังนี้

ผลการวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการกลุ่ม สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน ในภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.70) และเมื่อจำแนกแต่ละด้าน พบว่า ปัจจัยที่ปฏิบัติเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีดังนี้ ปัจจัยด้านระเบียบข้อบังคับขององค์กร (ค่าเฉลี่ย 4.91) ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้นำ (ค่าเฉลี่ย 4.49) ทราบรู้ความสามารถของผู้นำ (ค่าเฉลี่ย 4.30) ด้านความคิดริเริ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.85) ตามลำดับ
2. กระบวนการเรียนรู้ที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน ในภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 0.95) และเมื่อจำแนกแต่ละด้าน พบว่า ปัจจัยที่ปฏิบัติเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีดังนี้ ด้านความสมัครใจในการประชุม (ค่าเฉลี่ย 1.00) ด้านการติดต่อสื่อสารกันภายในระหว่างสมาชิกองค์กร (ค่าเฉลี่ย 1.00) ด้านความสมัครใจในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 0.96) ด้านการเรียนรู้และปฏิบัติจริง (ค่าเฉลี่ย 0.93) ด้านการศึกษาดูงาน (ค่าเฉลี่ย 0.89) ด้านการสนับสนุนฝึกอบรมแก่ผู้นำและสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 0.89) ตามลำดับ
3. ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน ในภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 0.87) และเมื่อจำแนกแต่ละด้าน พบว่า ปัจจัยที่ปฏิบัติเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีดังนี้ ด้านการให้คำแนะนำ (ค่าเฉลี่ย 1.00) ด้านแหล่งเงินทุน (ค่าเฉลี่ย 0.74) ตามลำดับ
4. ผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ในภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.56) โดยจำแนกออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจและด้านสังคมวัฒนธรรม เมื่อจำแนกแต่ละด้านเรียงลำดับการปฏิบัติจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้
 - 4.1 ด้านการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ ในภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.47) โดยจำแนกแต่ละด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการเงินและทรัพยากร (ค่าเฉลี่ย 4.58) ด้านกิจกรรมต่อเนื่องสามารถตอบสนองต่อกลุ่มอย่างบูรณาการ (ค่าเฉลี่ย 4.42) ด้านการตลาด (ค่าเฉลี่ย 4.41) ตามลำดับ
 - 4.2 ด้านสังคมวัฒนธรรม ในภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.64) โดยจำแนกแต่ละด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความเป็นองค์กรชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.77) การเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 4.59) องค์กรมีการสนองตอบต่อปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.55) ตามลำดับ

5. ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ พบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมด 15 ตัว ไม่มีตัวแปรอิสระคู่ใดที่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงที่จะก่อให้เกิดปัญหาการละเมิดข้อสมมุติฐานที่กำกับเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุ ซึ่งกำหนดไว้ที่ระดับ 0.08

6. วิเคราะห์ความถดถอยพหุระหว่างปัจจัยที่มีผู้ต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน ทั้ง 7 ด้าน กับผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) พบว่า ปัจจัยด้านความเสียสละ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านข้อบังคับ สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมด อธิบายความผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 93.40 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำเข้าสู่สมการทดสอบความถดถอยพหุมีผลต่อผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ส่วนตัวแปรด้านความคิดริเริ่ม ด้านการจัดทำระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม ความรู้ความสามารถของผู้นำ ต่างก็มีผลอยู่ในระดับน้อย

7. วิเคราะห์ความถดถอยพหุระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน กับผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ด้านการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ พบว่า ปัจจัยด้านความเสียสละ ด้านข้อบังคับ ด้านการจัดทำระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมด อธิบายความผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 45.20 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำเข้าสู่สมการทดสอบความถดถอยพหุมีผลต่อผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ด้านการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ ส่วนตัวแปรด้านความรู้ความสามารถของผู้นำ ความซื่อสัตย์ ความคิดริเริ่ม ต่างก็มีผลอยู่ในระดับน้อย

8. วิเคราะห์ความถดถอยพหุระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน กับผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ด้านสังคมวัฒนธรรม พบว่า ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้นำ ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ ด้านข้อบังคับ สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมด อธิบายความผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 67.60 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำเข้าสู่สมการทดสอบความถดถอยพหุมีผลต่อผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ด้านสังคมวัฒนธรรม ส่วนตัวแปรด้านความคิดริเริ่ม ด้านการจัดการ การจัดทำระเบียบข้อบังคับของกลุ่มต่างก็มีผลอยู่ในระดับน้อย

9. วิเคราะห์ความถดถอยพหุกระบวนการเรียนรู้ที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน ทั้ง 6 ด้าน กับผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) พบว่า ปัจจัยด้านการศึกษาดูงาน การสนับสนุนฝึกอบรมแก่ผู้นำและสมาชิก ความสม่ำเสมอในการประชุม ความสม่ำเสมอในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมด อธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 38.30 ซึ่งอยู่ในระดับ

ค่อนข้างน้อย ตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำเข้าสู่สมการทดสอบความถดถอยพหุมีผลต่อการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ส่วนตัวแปรด้านการติดต่อสื่อสารกันภายในระหว่างสมาชิกองค์กร การเรียนรู้และการปฏิบัติจริง ต่างก็มีผลอยู่ในระดับน้อย

10. วิเคราะห์ความถดถอยพหุกระบวนการเรียนรู้ที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชนกับผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ด้านการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ พบว่า ปัจจัยด้านการศึกษาดูงาน ความสม่ำเสมอในการประชุม ความสม่ำเสมอในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมด อธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 40.4 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำเข้าสู่สมการทดสอบความถดถอยพหุมีผลต่อการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ด้านการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ ส่วนตัวแปรด้านการสนับสนุนฝึกอบรมแก่ผู้นำและสมาชิก การติดต่อสื่อสารกันภายในระหว่างสมาชิกองค์กร การเรียนรู้และการปฏิบัติจริง ต่างก็มีผลอยู่ในระดับน้อย

11. วิเคราะห์ความถดถอยพหุกระบวนการเรียนรู้ที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชนกับผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ด้านสังคมวัฒนธรรม พบว่า ปัจจัยด้านความสม่ำเสมอในการประชุม ความสม่ำเสมอในการจัดเวที แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ การติดต่อสื่อสารกันภายในสมาชิกองค์กร สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมด อธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 28.50 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำเข้าสู่สมการทดสอบความถดถอยพหุมีผลต่อการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ด้านสังคมวัฒนธรรม ส่วนตัวแปรด้านการศึกษาดูงาน การสนับสนุนฝึกอบรมแก่ผู้นำและสมาชิก การติดต่อสื่อสารกันภายในระหว่างสมาชิกองค์กร การเรียนรู้และการปฏิบัติจริง ต่างก็มีผลอยู่ในระดับน้อย

12. วิเคราะห์ความถดถอยพหุการสนับสนุนจากภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน ทั้ง 2 ด้าน กับผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) พบว่า ปัจจัยด้านการให้คำแนะนำ สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมด อธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 26.20 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำเข้าสู่สมการทดสอบความถดถอยพหุมีผลต่อการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ส่วนตัวแปรด้านแหล่งเงินทุน มีผลอยู่ในระดับน้อย

13. วิเคราะห์ความถดถอยพหุการสนับสนุนจากภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชนกับผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ด้านการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ พบว่า ปัจจัยด้านการให้คำแนะนำ สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมด อธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 29.90 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย

ตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำเข้าสู่สมการทดสอบความถดถอยพหุมีผลต่อผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ด้านการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ ส่วนตัวแปรด้านแหล่งเงินทุน มีผลอยู่ในระดับน้อย

14. วิเคราะห์ความถดถอยพหุการสนับสนุนจากภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชนกับผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ด้านสังคมวัฒนธรรม พบว่า ปัจจัยด้านการให้คำแนะนำ สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมด อธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 12.60 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำเข้าสู่สมการทดสอบความถดถอยพหุมีผลต่อผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ด้านสังคมวัฒนธรรม ส่วนตัวแปรด้านแหล่งเงินทุน มีผลอยู่ในระดับน้อย

ผลการวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่ม สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน ในภาพรวมปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.62) และเมื่อจำแนกแต่ละด้านพบว่า ปัจจัยที่ปฏิบัติเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านคุณลักษณะของสมาชิก ในภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.50) ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความสัมพันธ์ในกลุ่มสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 4.68) ความสามัคคีของสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 4.57) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 4.47) ความรู้ความเข้าใจในระเบียบกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 4.26) ตามลำดับ

1.2 ปัจจัยด้านระเบียบข้อบังคับขององค์กร ในภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.73) ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดการ (ค่าเฉลี่ย 4.83) ด้านข้อบังคับ (ค่าเฉลี่ย 4.69) ด้านการจัดทำระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 4.66) ตามลำดับ

2. กระบวนการเรียนรู้ที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน ในภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 0.91) และเมื่อจำแนกแต่ละด้าน พบว่า ปัจจัยที่ปฏิบัติเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีดังนี้ ปัจจัยด้านความสม่ำเสมอในการประชุม (ค่าเฉลี่ย 0.99) ด้านความสม่ำเสมอในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 0.95) ด้านการติดต่อสื่อสารกันภายในระหว่างสมาชิกองค์กร (ค่าเฉลี่ย 0.93) ด้านการเรียนรู้และปฏิบัติจริง (ค่าเฉลี่ย 0.90) ด้านการศึกษาดูงาน (ค่าเฉลี่ย 0.85) ด้านการสนับสนุนฝึกอบรมแก่ผู้นำและสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 0.86) ตามลำดับ

3. ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน ในภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 0.85) และเมื่อจำแนกแต่ละด้าน พบว่า ปัจจัยที่ปฏิบัติเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีดังนี้ ด้านการให้คำแนะนำ (ค่าเฉลี่ย 0.96) ด้านแหล่งเงินทุน (ค่าเฉลี่ย 0.74) ตามลำดับ

4. ผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ในภาพรวมการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.28) โดยจำแนกออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการพึ่งตนเอง ทางเศรษฐกิจและด้านสังคมวัฒนธรรม เมื่อจำแนกแต่ละด้านเรียงลำดับ การปฏิบัติจากมาก ไปหาน้อย ได้ดังนี้

4.1 ด้านการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ ในภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.14) และเมื่อจำแนกแต่ละด้านเรียงลำดับการปฏิบัติจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการตลาด (ค่าเฉลี่ย 4.22) ด้านการเงินและทรัพยากร (ค่าเฉลี่ย 4.18) ด้านกิจกรรม ต่อเนื่องสามารถตอบสนองต่อกลุ่มอย่างบูรณาการ (ค่าเฉลี่ย 4.01) ตามลำดับ

4.2 ด้านสังคมวัฒนธรรม ในภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.42) และเมื่อจำแนกแต่ละด้าน เรียงลำดับการปฏิบัติจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ความเป็นองค์กรชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.53) องค์กรมีการสนองตอบต่อปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.40) การเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 4.32) ตามลำดับ

5. ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ พบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมด 15 ตัว ไม่มีตัวแปรอิสระคู่ใดที่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงที่จะก่อให้เกิดปัญหาการละเมิดข้อ สมมติฐานที่กำกับเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุ ซึ่งกำหนดไว้ที่ระดับ 0.08

6. วิเคราะห์ความถดถอยพหุของปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน ทั้ง 7 ด้าน กับผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) พบว่า ปัจจัยด้าน ความสามัคคีของสมาชิก ด้านความรู้ความเข้าใจในระเบียบกลุ่ม ความสัมพันธ์ในกลุ่มสมาชิก ด้านการจัดการ สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมด อธิบายความผันแปร ของตัวแปรตามได้ร้อยละ 70.90 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำเข้าสู่ การทดสอบความถดถอยพหุมีผลต่อผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ส่วนตัวแปรด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม ด้านข้อบังคับ ด้านการจัดทำระเบียบข้อบังคับ ของกลุ่ม ต่างก็มีผลอยู่ในระดับน้อย

7. วิเคราะห์ความถดถอยพหุของปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชนกับ ผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ด้านการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ พบว่า ปัจจัยด้านความสามัคคีของสมาชิก ความรู้ความเข้าใจในระเบียบกลุ่ม การมีส่วนร่วม ในกิจกรรมกลุ่ม ด้านการจัดทำระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของ ตัวแปรอิสระทั้งหมด อธิบายความผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 71.20 ซึ่งอยู่ในระดับ ค่อนข้างมาก ตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำเข้าสู่สมการทดสอบความถดถอยพหุมีผลต่อผล การดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ด้านการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ ส่วนตัวแปรด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มสมาชิก ด้านการจัดการ ด้านข้อบังคับ ต่างก็มีผล อยู่ในระดับน้อย

8. วิเคราะห์ความถดถอยพหุของปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชนกับผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ด้านสังคมวัฒนธรรม พบว่า ปัจจัยด้านความสามัคคีของสมาชิก ความสัมพันธ์ในกลุ่มสมาชิก การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม ด้านความรู้ความเข้าใจในระเบียบกลุ่ม สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมด อธิบายความผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 64.30 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำเข้าสู่สมการทดสอบความถดถอยพหุมีผลต่อผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ด้านสังคมวัฒนธรรม ส่วนตัวแปรด้านการจัดการ ด้านข้อบังคับ ด้านการจัดทำระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม ต่างก็มีผลอยู่ในระดับน้อย

9. วิเคราะห์ความถดถอยพหุกระบวนการเรียนรู้ที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน ทั้ง 6 ด้าน กับผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) พบว่า ปัจจัยด้านการศึกษาดูงาน ความสม่ำเสมอในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมด อธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 77.70 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำเข้าสู่สมการทดสอบถดถอยพหุมีผลต่อผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ส่วนตัวแปรด้านการสนับสนุน ฝึกอบรมแก่ผู้นำและสมาชิก ความสม่ำเสมอในการประชุม การติดต่อสื่อสารกันภายในสมาชิกองค์กร การเรียนรู้และการปฏิบัติจริง ต่างก็มีผลอยู่ในระดับน้อย

10. วิเคราะห์ความถดถอยพหุกระบวนการเรียนรู้ที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชนกับผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ด้านการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ พบว่า ปัจจัยด้านการศึกษาดูงาน การสนับสนุนฝึกอบรมแก่ผู้นำและสมาชิก การเรียนรู้และการปฏิบัติจริง สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมด อธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 75.00 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำเข้าสู่สมการทดสอบถดถอยพหุมีผลต่อผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ด้านการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ ส่วนตัวแปรด้านความสม่ำเสมอในการประชุม ความสม่ำเสมอในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ การติดต่อสื่อสารกันภายในสมาชิกองค์กร ต่างก็มีผลอยู่ในระดับน้อย

11. วิเคราะห์ความถดถอยพหุกระบวนการเรียนรู้ที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชนกับผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ด้านสังคมวัฒนธรรม พบว่า ปัจจัยด้านการศึกษาดูงาน ความสม่ำเสมอในการประชุม การติดต่อสื่อสารกันภายในสมาชิกองค์กร สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมด อธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 74.10 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างมาก และตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำเข้าสู่สมการทดสอบถดถอยพหุมีผลต่อผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ด้านสังคมวัฒนธรรม ส่วนตัวแปรด้านการสนับสนุนฝึกอบรมแก่ผู้นำและสมาชิก การเรียนรู้และการปฏิบัติจริง ความสม่ำเสมอในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ ต่างก็มีผลอยู่ในระดับน้อย

12. วิเคราะห์ความถดถอยพหุการสนับสนุนจากภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชนทั้ง 2 ด้าน กับผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) พบว่า ปัจจัยด้านการให้คำแนะนำ ทั้งนี้สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระได้ทั้งหมด อธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 27.00 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำเข้าสู่สมการทดสอบถดถอยพหุมีผลต่อผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ส่วนตัวแปรด้านแหล่งเงินทุน มีผลอยู่ในระดับน้อย

13. วิเคราะห์ความถดถอยพหุการสนับสนุนจากภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชนกับผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ด้านการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ พบว่า ปัจจัยด้านการให้คำแนะนำ สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระได้ทั้งหมด อธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 25.60 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำเข้าสู่สมการทดสอบถดถอยพหุมีผลต่อผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ด้านการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ ส่วนตัวแปรด้านแหล่งเงินทุน มีผลอยู่ในระดับน้อย

14. วิเคราะห์ความถดถอยพหุการสนับสนุนจากภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชนกับผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ด้านสังคมวัฒนธรรม พบว่า ปัจจัยด้านการให้คำแนะนำ สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระได้ทั้งหมด อธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 24.30 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำเข้าสู่สมการทดสอบถดถอยพหุมีผลต่อผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ด้านสังคมวัฒนธรรม ส่วนตัวแปรด้านแหล่งเงินทุน มีผลอยู่ในระดับน้อย

การอภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชนกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมบ้านนุ ตำบลบ้านเป้า อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่พบมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้นำ ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ความสามารถของผู้นำ ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ ความคิดริเริ่ม การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) ปัจจัยด้านคุณลักษณะของสมาชิก ซึ่งประกอบด้วย ความสามัคคีของสมาชิก ความรู้ความเข้าใจในระเบียบกลุ่ม ความสัมพันธ์ในกลุ่มสมาชิก การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) ส่วนปัจจัยด้านระเบียบข้อบังคับขององค์กร ซึ่งประกอบด้วย ด้านการจัดการด้านข้อบังคับ ด้านการจัดทำระเบียบข้อบังคับกลุ่ม การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$) ซึ่งจะเห็นว่าทั้งปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้นำ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของสมาชิก

กับปัจจัยด้านระเบียบข้อบังคับขององค์กร ต่างมีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชนในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ณรงค์ เติ้งประชา (2543 : 93-94) ซึ่งพบว่า ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ คือ ความคิดริเริ่ม ความต้องการและความสนใจอย่างจริงจังของสมาชิก มีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นต่อกัน มีผลประโยชน์ร่วมกัน มีความซื่อสัตย์และไว้วางใจต่อกัน ผู้นำกลุ่มหรือผู้บริหารกลุ่มมีความสามารถในการบริหาร เป็นผู้ประสานงานที่ดี รู้จักใช้หลักจิตวิทยาที่ดีสามารถจะสร้างศรัทธาแก่สมาชิกกลุ่มได้ และความสามัคคีของสมาชิกกลุ่ม ทำให้กิจกรรมกลุ่มประสบความสำเร็จ และสอดคล้องกับ อนุชาติ พวงสำลี และอรทัย อาจน้า (2541 : 256-257) ซึ่งพบว่า ปัจจัยภายในที่มีผลต่อความสำเร็จของการรวมกลุ่ม ได้แก่ การบริหารจัดการกลุ่ม ความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม ความสามัคคี ความเสียสละและความซื่อสัตย์ภายในกลุ่ม เงินทุน จำนวนผู้นำ ความสามารถ ทักษะ ความรู้ของผู้นำ จำนวนสมาชิกกลุ่ม ความคิดริเริ่ม การศึกษาเรียนรู้ การศึกษาดูงาน และยังคงสอดคล้องกับ ประชา เชาว์ตระกูล (2540 : บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า ปัจจัยภายในที่ทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ ได้แก่ คณะกรรมการของกลุ่มมีความสามารถในการดำเนินงาน ความสามารถในการประสานงาน ความสามารถในการดำเนินงานและแก้ไขปัญหา ความสามารถในการวางโครงการ ความสามารถในการประชาสัมพันธ์ สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของสมาชิกเป็นอย่างดี ความรู้ความเข้าใจในบทบาทในการให้ความร่วมมือ การประชุม การเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม บทบาทในการสนับสนุนการวางแผนและจัดทำโครงการ บทบาทในการประชาสัมพันธ์และบทบาทในการประสานงาน กลุ่มมีการทำงานธุรกิจของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมทุกกิจกรรมได้ตอบสนองความต้องการของสมาชิกกลุ่มอย่างดีและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ในการสนับสนุนเงินทุนสมาชิกได้กู้ยืมเงินทุนในอัตราดอกเบี้ยต่ำ และสมาชิกยังได้รับผลประโยชน์จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มให้เจริญก้าวหน้า

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยทั้งในด้านคุณลักษณะของคณะกรรมการกลุ่ม คุณลักษณะของสมาชิกกลุ่ม และปัจจัยด้านระเบียบข้อบังคับขององค์กร ต่างมีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน และส่งผลให้การดำเนินงานธุรกิจชุมชนประสบความสำเร็จ นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและนำความเจริญก้าวหน้ามาสู่กลุ่มและชุมชนต่อไป

2. ผลการศึกษาปัจจัยด้านกระบวนการเรียนรู้ที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน ในภาพรวมพบว่า การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 0.95$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านการศึกษาดูงาน ด้านการสนับสนุนฝึกอบรมแก่ผู้นำและสมาชิก ด้านความสม่ำเสมอในการประชุม ด้านความสม่ำเสมอในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ ด้านการติดต่อสื่อสารกันภายในระหว่างสมาชิกองค์กร ด้านการเรียนรู้และปฏิบัติจริง ต่างมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ อนุชาติ พวงสำลี และอรทัย อาจน้า (2541 : 256-257) ซึ่งพบว่า ปัจจัยภายในที่มีผลต่อความสำเร็จของการรวมกลุ่ม ได้แก่ การบริหารจัดการกลุ่ม

ความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม ความสามัคคี ความเสียสละและความซื่อสัตย์ ภายในกลุ่ม เงินทุน จำนวนผู้นำ ความสามารถ ทักษะ ความรู้ของผู้นำ จำนวนสมาชิกกลุ่ม ความคิดริเริ่ม การศึกษาเรียนรู้ การศึกษาดูงาน และสอดคล้องกับ ประชา เชาว์ตระกูล (2540 : บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า ปัจจัยภายในที่ทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ ได้แก่ คณะกรรมการของกลุ่มมีความสามารถในการดำเนินงาน ความสามารถในการประสานงาน ความสามารถในการดำเนินงานและแก้ไขปัญหา ความสามารถในการวางแผนโครงการ ความสามารถในการประชาสัมพันธ์ สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของสมาชิกเป็นอย่างดี ความรู้ความเข้าใจในบทบาทในการให้ความร่วมมือ การประชุม การเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม บทบาทในการสนับสนุนการวางแผนและจัดทำโครงการ บทบาทในการประชาสัมพันธ์ และบทบาทในการประสานงาน กลุ่มมีการทำงานธุรกิจของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมทุกกิจกรรมได้ตอบสนองความต้องการของสมาชิกกลุ่มอย่างดี

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการศึกษาดูงาน ด้านการสนับสนุนฝึกอบรมแก่ผู้นำ และสมาชิก ด้านความสม่ำเสมอในการประชุม ด้านความสม่ำเสมอในการจัดเวทีแลกเปลี่ยน การเรียนรู้ ด้านการติดต่อสื่อสารกันภายในระหว่างสมาชิกองค์กร ด้านการเรียนรู้และปฏิบัติจริง ต่างมีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนส่งผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของการดำเนินงานธุรกิจชุมชนทั้งสิ้น

3. การศึกษาปัจจัยด้านการสนับสนุนจากภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงาน ธุรกิจชุมชน ซึ่งได้แก่ ปัจจัยด้านการให้คำแนะนำ กับปัจจัยด้านแหล่งเงินทุน ในภาพรวมพบว่า มีการปฏิบัติในระดับสูง ($\bar{X} = 0.87$) สอดคล้องกับ ปรีชา เชาว์ตระกูล (2540 : บทคัดย่อ) กับ อนุชาติ พวงสำลี และอรทัย อาจงำ (2541 : 256 - 257) ซึ่งพบว่า ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากภายนอกที่ทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านความรู้วิชาการแผนใหม่ การฝึกอบรม การช่วยเหลือวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น เงินทุน และข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ

ผลการวิจัยพบว่า การสนับสนุนจากภายนอก ทั้งปัจจัยด้านการให้คำแนะนำ และปัจจัยด้านแหล่งเงินทุน ต่างมีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน และมีโอกาสที่ธุรกิจชุมชนจะประสบความสำเร็จสูงหากได้รับการแนะนำ ตลอดจนวิธีการที่ถูกต้องในการดำเนินงาน และหากมีแหล่งเงินทุนที่เพียงพอในการสนับสนุน การดำเนินงานธุรกิจชุมชน ก็จะยิ่งเพิ่มประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชนต่อไป

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน ด้านคุณลักษณะของผู้นำและค่านิยมข้อบังคับขององค์กรกับผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ในภาพรวม ได้แก่ ความรู้ความสามารถของผู้นำ ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ ความคิดริเริ่ม ด้านการจัดการ ด้านข้อบังคับ พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้นำและค่านิยมข้อบังคับขององค์กรทั้งหมด สามารถอธิบาย

การผันแปรของผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ได้ร้อยละ 93.4 ในบรรดาคุณลักษณะของผู้นำ และด้านระเบียบข้อบังคับขององค์กร ทั้งหมด 7 ตัว มีตัวแปร 3 ตัว ที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานธุรกิจชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กัน ได้แก่ ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ และด้านข้อบังคับ ในระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง ซึ่งสอดคล้องกับ ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ (2542 : 124) และณรงค์ เสงี่ยมประชา (2543 : 93-94) ซึ่งได้อธิบายถึงปัจจัยด้านผู้นำ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของธุรกิจชุมชนว่า ธุรกิจชุมชนที่ก่อตั้งขึ้นโดยบุคลากรหรือคณะบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของชาวบ้านจะระดมทุนได้ง่าย ขยายตัวได้เร็วและมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จสูง และผู้นำหรือผู้บริหารกลุ่มที่มีความสามารถในการบริหาร เป็นผู้ประสานงานที่ดี รู้จักใช้หลักจิตวิทยา สามารถจะสร้างศรัทธาให้แก่สมาชิกกลุ่มได้ ก็จะทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จและอยู่ได้นาน และในขณะเดียวกันหากผู้นำหรือผู้บริหารกลุ่มไม่ได้รับความศรัทธาและความไว้วางใจจากสมาชิกกลุ่มก็จะไม่ได้รับความร่วมมือจากสมาชิก ในที่สุดกลุ่มก็จะประสบความล้มเหลวเช่นเดียวกัน

5. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน ด้านคุณลักษณะของสมาชิกและด้านระเบียบข้อบังคับขององค์กรกับผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ในภาพรวม ได้แก่ ความสามัคคีของสมาชิก ความรู้ความเข้าใจในระเบียบกลุ่ม ความสัมพันธ์ในกลุ่มสมาชิก การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม ด้านการจัดการ ด้านข้อบังคับ และด้านการจัดทำระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม พบว่าคุณลักษณะของสมาชิกและด้านระเบียบข้อบังคับขององค์กรทั้งหมด สามารถอธิบายอธิบาย การผันแปรของผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) ได้ร้อยละ 70.9 ในบรรดาคุณลักษณะของสมาชิกทั้งหมด 7 ตัว มีตัวแปร 4 ตัวที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานธุรกิจชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กัน ได้แก่ ความสามัคคีของสมาชิก ความรู้ความเข้าใจในระเบียบกลุ่ม ความสัมพันธ์ในกลุ่มสมาชิก และด้านการจัดการ ในระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง สอดคล้องกับ ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ (2542 : 124) และณรงค์ เสงี่ยมประชา (2543 : 93-94) ซึ่งได้อธิบายถึงปัจจัยด้านสมาชิกกลุ่ม ที่มีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการดำเนินงานของกลุ่มว่า การคงอยู่และการเติบโตของกลุ่มจะต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจกันของชุมชน ต้องมีการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมกันรับผิดชอบ สมาชิกกลุ่มและคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มต้องมีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีการประสานงานที่ดีทั้งภายในและภายนอกกลุ่มก็จะทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จได้และยังสอดคล้องกับ นริ อินทรรักษ์ (2542 : บทคัดย่อ) กับ ปรีชา เชาวต์ระกุล (2540 : บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาพบว่า การสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสมาชิก สมาชิกมีความไว้วางใจกัน พอใจในผลประโยชน์

ที่ได้รับ สมาชิกเข้าใจในบทบาทหน้าที่ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่ม

6. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการเรียนรู้ที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชนกับผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) จากแบบสัมภาษณ์ คณะกรรมการกลุ่มในภาพรวม และจากแบบสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มในภาพรวม ได้แก่ การศึกษาดูงาน การสนับสนุนฝึกอบรมแก่ผู้นำและสมาชิก ความสม่ำเสมอในการประชุม ความสม่ำเสมอในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ การติดต่อสื่อสารกันภายในระหว่างสมาชิกองค์กร และการเรียนรู้และการปฏิบัติจริง พบว่า ตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรของผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) โดยจากแบบสัมภาษณ์ คณะกรรมการกลุ่ม ได้ร้อยละ 38.3 ในบรรดาตัวแปรทั้งหมด 7 ตัว มีตัวแปร 4 ตัวที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานธุรกิจชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กัน ได้แก่ การศึกษาดูงาน การสนับสนุนฝึกอบรมแก่ผู้นำและสมาชิก ความสม่ำเสมอในการประชุม ความสม่ำเสมอในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ ในระดับความสัมพันธ์ปานกลาง และจากแบบสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่ม ได้ร้อยละ 77.7 ในบรรดาตัวแปรทั้งหมด 7 ตัว มีตัวแปร 2 ตัวที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานธุรกิจชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กัน ได้แก่ การศึกษาดูงาน และความสม่ำเสมอในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ ในระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างมาก ซึ่งสอดคล้องกับ อนุชาติ พวงสำลี และอรทัย อัจฉา (2541 : 249-252) ที่ได้เสนอ เครื่องชี้วัดสำหรับเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชน ออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) การศึกษาดูงาน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ช่วยยกระดับภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ในการวัดในเชิงปริมาณและคุณภาพของการศึกษาดูงาน โดยพิจารณาตัวชี้วัดจาก จำนวนครั้งของการศึกษาดูงาน คุณภาพของการศึกษาดูงาน จำนวนผู้เข้าร่วม การปรับเปลี่ยนทัศนคติ และพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมดูงานหลังจากไปดูงาน 2) เวทีแลกเปลี่ยนความรู้ ซึ่งอาจวัดได้ไม่หลายลักษณะ อาทิ เวทีเพื่อสรุปบทเรียนจากการศึกษาดูงาน เวทีเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและข้อมูลใหม่ เวทีเพื่อเชื่อมโยงเครือข่าย เป็นต้น ตัวชี้วัดที่สำคัญ ได้แก่ จำนวนครั้งของการจัดเวที ประเภทของเวทีที่จัด จำนวนผู้เข้าร่วม คุณภาพของกระบวนการวิเคราะห์ โดยดูจากกิจกรรม เช่น มีการวิเคราะห์ที่ชัดเจนหรือไม่ มีการเชื่อมโยงปัญหา กับสาเหตุหรือไม่ มีการตั้งเป้าหมายในการแก้ปัญหา หรือไม่ อย่างไร มีการเชื่อมโยงภูมิปัญญา ระบบคุณค่า มาใช้ในการหาทางเลือกการแก้ปัญหาหรือไม่ 3) การขยายเครือข่ายการเรียนรู้และความร่วมมือ อาจพิจารณาตัวชี้วัด ได้แก่ การขยายตัวในด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ จำนวนสมาชิกและอัตราการเพิ่ม ณ ระยะเวลาหนึ่ง จำนวนองค์กรที่เกี่ยวข้อง ประเภทของงานและ กิจกรรม ความหลากหลายมากขึ้น การได้รับการยอมรับนับถือจากองค์กรภายนอก เช่น

ในรูปแบบของการสนับสนุนด้านเงินทุน ทรัพยากร การมีผู้เยี่ยมชมศึกษาดูงานในฐานะเป็น แหล่งการเรียนรู้ เป็นต้น

7. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนจากภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชนกับผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) จากแบบสัมภาษณ์คณะกรรมการกลุ่มในภาพรวม และจากแบบสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่ม ในภาพรวม ได้แก่ การให้คำแนะนำและแหล่งเงินทุน พบว่า ตัวแปรทั้งหมดสามารถ อธิบายการผันแปรของผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) โดยจาก แบบสัมภาษณ์คณะกรรมการกลุ่มได้ร้อยละ 26.2 ในบรรดาตัวแปรทั้งหมด 2 ตัว มีตัวแปร 1 ตัว ที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานธุรกิจชุมชนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ .001 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กัน ได้แก่ การให้คำแนะนำ ในระดับความสัมพันธ์ ค่อนข้างน้อย และจากแบบสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่ม ได้ร้อยละ 27.0 ในบรรดาตัวแปรทั้งหมด 2 ตัว มีตัวแปร 1 ตัวที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานธุรกิจชุมชนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ .001 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กัน ได้แก่ การให้คำแนะนำ ในระดับ ความสัมพันธ์ค่อนข้างน้อยเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับ ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ (2542 : 124) ซึ่งได้อธิบายถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของธุรกิจชุมชน พบว่า กลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ใช้เงินทุนของตนเองไม่ต้องกู้หนี้ยืมสิน ไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ยสำหรับ เงินลงทุน มีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการดำเนินงานมากกว่า เช่น กลุ่มธุรกิจชุมชน ของสหกรณ์การเกษตรทำางแมว บริษัทชุมชนหัวไทร และกลุ่มออมทรัพย์ทางแถบภาคใต้ ดังนั้น กลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สามารถพึ่งตนเองด้านเงินทุน หรือสามารถระดมทุนจาก ชุมชนได้เอง จึงมีโอกาสเติบโตได้มากกว่ากลุ่มที่พึ่งเงินทุนจากการกู้ยืม และวรัช จำปามูล (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ทำให้มีประสิทธิผลต่อการฝึกอาชีพ ได้แก่ การเข้ารับการฝึกอาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง การถ่ายทอดความรู้ได้ชัดเจนของวิทยากร การมีวัสดุอุปกรณ์การฝึกที่พร้อม ตลอดจนการศึกษาดูงานยังหมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จแล้ว

8. ข้อสังเกตของผู้วิจัยจากการไปเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย พบว่า กลุ่มอาชีพทอผ้าไหมบ้านภู ตำบลบ้านเป้า อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร เป็นกลุ่มอาชีพ ที่มีความเข้มแข็งมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะก่อนการรวมตัวกันเป็นกลุ่มอาชีพนั้น โดยปกติแล้ว ประชาชนในชุมชนซึ่งเป็นสตรี ก็มีการทอผ้าไหมเพื่อใช้ในครัวเรือนอยู่ก่อนแล้ว จึงมีความรู้ ความชำนาญในการทอผ้าไหมเป็นอย่างดี การรวมตัวกันเป็นกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมนั้น จึงเป็นการรวมตัวของบุคคลที่มีความรู้ ความชำนาญและมีใจรักในการทอผ้าไหมอยู่แล้ว เข้ามา รวมกลุ่มกัน โดยมีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีการกำหนดรูปแบบในการบริหารจัดการที่ดี เพื่อนำเอาภูมิปัญญาในการทอผ้าไหมของชุมชน ออกมาเผยแพร่และสร้างคุณค่า สร้างรายได้ ให้กับกลุ่มและชุมชน ซึ่งจากฝีมือในการทอผ้าไหม และคุณภาพของผ้าไหมของกลุ่มที่เผยแพร่ ออกมาสู่ลูกค้านั้น ได้กลายเป็นที่ชื่นชอบของผู้ที่พบเห็น เนื่องจากมีความสวยงามและมี

เอกลักษณ์เฉพาะตัว จึงทำให้ชื่อเสียงในการทอผ้าไหมของกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมบ้านภูเป็นที่รู้จักทั่วไป นอกจากนี้ทางกลุ่มยังมีระบบการจัดการและประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมของกลุ่ม โดยการนำผลิตภัณฑ์ผ้าไหมของกลุ่มไปจัดแสดงและขายในงานเทศกาลต่าง ๆ และส่งผลิตภัณฑ์ผ้าไหมของกลุ่มเข้าประกวดชิงรางวัล ซึ่งปรากฏว่าผลิตภัณฑ์ผ้าไหมของกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมบ้านภู ได้รับรางวัลต่าง ๆ มากมาย ทำให้ชื่อเสียงในการทอผ้าไหมของกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมบ้านภู เป็นที่รู้จักของประชาชนผู้พบเห็นทั่วไป นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มอาชีพทอผ้าไหมบ้านภู ได้กลายเป็นแหล่งศึกษาดูงานในฐานะเป็นแหล่งการเรียนรู้ด้านการทอผ้าไหมและการดำเนินงานในรูปแบบธุรกิจชุมชนอีกแห่งหนึ่งด้วย

จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชนกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมบ้านภู ตำบลบ้านเป้า อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร สามารถพึ่งตนเองได้ทั้งทางเศรษฐกิจและทางสังคมวัฒนธรรม ทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกื้อหนุนให้การดำเนินงานของกลุ่มประสบความสำเร็จ โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของกลุ่มประกอบด้วย ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้นำ ความเสียสละของผู้นำ ความซื่อสัตย์ของผู้นำ ความคิดริเริ่มของผู้นำ ซึ่งเมื่อกลุ่มธุรกิจชุมชนมีปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้นำดังกล่าวที่ดีแล้ว จะทำให้กลุ่มมีความเข้มแข็ง สามารถกำหนดทิศทางในการดำเนินงานของกลุ่มได้ว่าจะไปในทิศทางใด ประกอบกับคุณลักษณะที่ดีของสมาชิก ซึ่งมีทั้งความสามัคคี ความรู้ความเข้าใจในระเบียบ ของกลุ่ม ความสัมพันธ์ในกลุ่มสมาชิก และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิก ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนเป็นปัจจัยที่เกื้อหนุน ส่งเสริมให้กลุ่มมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น ประกอบกับมีการหาความรู้เพิ่มเติมของสมาชิกกลุ่มอยู่เสมอ ทั้งการไปศึกษาดูงานจากแหล่งความรู้อื่น การได้รับคำแนะนำจากหน่วยงานราชการและเอกชนแล้วนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ กับการมีกฎข้อบังคับของกลุ่มที่ชัดเจนแน่นอนที่มาจากกระบวนการระดมความคิดเห็นความเห็นชอบของมวลสมาชิกด้วยแล้ว ยิ่งทำให้การดำเนินงานของกลุ่มเป็นไปในทิศทางที่ตรงกับความต้องการของสมาชิก ส่งผลถึงความสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่มสมาชิก และมีการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง สามารถตอบสนองต่อกลุ่มได้อย่างบูรณาการ ส่งผลให้การดำเนินงานของกลุ่มประสบความสำเร็จและมีความยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน กรณีศึกษา : กลุ่มอาชีพ ทอผ้าไหมบ้านภู ตำบลบ้านเป่า อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขให้มีประสิทธิภาพดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้นำที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน พบว่า ปัจจัยด้านความซื่อสัตย์ มีความสำคัญที่สุด ดังนั้นในการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ามาเป็นผู้นำกลุ่ม หรือคณะกรรมการกลุ่ม ควรพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ สุจริตเข้ามาบริหาร จัดการภายในกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มสามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

1.2 ปัจจัยด้านระเบียบข้อบังคับขององค์กรที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน พบว่า ปัจจัยด้านการจัดการ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุด ในการดำเนินงานธุรกิจชุมชน จึงจำเป็นต้องมีระบบการจัดการ และการบริหารงานที่ดี มีการกำหนดระเบียบหลักกติกางบของของกลุ่มไว้อย่างชัดเจนและรัดกุม ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารจัดการ และการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ปัจจัยด้านกระบวนการเรียนรู้ที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน พบว่า ความสม่ำเสมอในการประชุม เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นถึง การจัดทำมีการประชุมกลุ่มนั้น เป็นสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นระหว่างสมาชิกกลุ่ม ทั้งในส่วนที่เป็นคณะกรรมการกลุ่ม และที่เป็นสมาชิกกลุ่ม ซึ่งทำให้การดำเนินงานของกลุ่ม เป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงาน ธุรกิจชุมชนของกลุ่มได้อย่างยั่งยืน

1.4 ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน พบว่า ด้านการให้คำแนะนำมีความสำคัญที่สุด ดังนั้นในการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงาน ธุรกิจชุมชน ปัจจัยด้านแหล่งเงินทุนที่จะได้รับสนับสนุนจากองค์กรภายนอกนั้น จึงไม่ใช่สิ่งที่มีความสำคัญมากนัก หากชุมชนมีความพร้อมอยู่แล้ว การพัฒนาศักยภาพของธุรกิจชุมชนจึง อาศัยเพียงการได้รับการแนะนำที่ถูกต้อง และการได้รับการอบรมเพิ่มพูนความรู้เท่านั้น กลุ่มก็จะสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความเข้มแข็งต่อไป

1.5 ผลการดำเนินงาน (ระดับความเข้มแข็งของธุรกิจชุมชน) พบว่า การพึ่งตนเองด้านสังคมวัฒนธรรม เป็นผลการดำเนินงานที่มีความสำคัญที่สุด จึงควรให้ ชุมชนรักษาทุนทางสังคม ปลุกจิตสำนึกให้รักท้องถิ่น รักษาขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม อันดีงามของชุมชนไว้ ส่งเสริมให้มีการยอมรับกฎระเบียบของชุมชน และรักษาไว้ซึ่งความ สามัคคีภายในชุมชน ซึ่งเป็นบ่อเกิดของการร่วมกันแก้ปัญหา และป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่จะ เกิดขึ้นในชุมชน ก่อให้เกิดความเข้มแข็งในชุมชนและมีการพัฒนาที่ยั่งยืนสืบไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี ผลการวิจัยที่ได้จึงจำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มธุรกิจชุมชนเพียงกลุ่มเดียว ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชนอื่นด้วย เพื่อหาแนวทางในการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานธุรกิจชุมชนต่อไปในอนาคต ทั้งนี้ เพื่อให้ได้รูปแบบธุรกิจชุมชนที่เหมาะสม สอดคล้องกับวิถีชีวิตของแต่ละชุมชนต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University